



Energi – I blickfånget

Kirsti Kolthoff: ”Våga gå i motvind”

Kirsti Kolthoff har en lång och gedigen bakgrund inom freds- och kvinnorörelsen. Hon började 1983 med ett uppdrag i Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet och har sedan dess jobbat med frågorna i en rad organisationer både i Sverige och ute i världen. När ICAN fick Nobels fredspris förra året – för sin kamp mot kärnvapen – ser hon det som ett kvitto på att det enträgna fredsarbetet kan ge frukt.

Publicerad 1 timme sedan - Foto: Pirjo Talvite | Det är viktigt att lyfta alla de berättelser och erfarenheter som fredskvinnor i den äldre generationen bär på, menar Kirsti Kolthoff.

Anne Casparsson

Kirsti Kolthoff är på snabbvisit i Stockholm. Efter intervjun ska hon ta tåget till Uppsala och tala i en demonstration till förmån för staden Afrin i Syrien arrangerad av en internationell kurdisk organisation inom ramen för sitt engagemang i Fi. Till 2009 års val blev hon headhuntad till Fi och blev partiets kandidat efter Gudrun Schyman.

– Men jag är egentligen mer en lobbyist än en politiker, säger hon. Även om jag har kvar mitt engagemang i Fi och ställde upp som nummer ett till Uppsala läns landsting förra valet. I dag är jag med i Uppsala politikergrupp.

Innan det politiska engagemanget i Fi var Kirsti under fyra år ordförande för European womens lobby (EWL). Det var under en tid när organisationen växte enormt, från femton medlemsländer till tjugofyra. Kirsti åkte runt i hela Europa och höll tal på toppnivåmöten i EU.

– Det var väldigt spännande och vi åstadkom mycket genom att med demokratiska processer bygga upp en långsiktig strategi och kunna involvera alla de då tre tusen organisationer som stod bakom lobbyn i det arbetet, berättar hon.

Ledare inom facket

Men redan i slutet av sextioalet började Kirsti Kolthoffs engagemang för fackliga frågor och lika lön mellan män och kvinnor. Hon arbetade på bank, utbildade sig och blev kamrer. Kirsti kom till Göteborg och blev snart ledare inom facket som ensam kvinna i styrelsen. Bredvid arbete och småbarnsliv växte fredsintresset, familjepolitik, intresset för internationella frågor och engagemanget mot kärnvapen. Kirsti hittade IKFF (Internationella Kvinnoförbundet för fred and frihet) och kom in i fredsarbetet inför en stor internationell kongress som gick av stapeln 1983 på temat kärnvapenhot, kvinnofrågor och fred. Hennes engagemang började med rädslan för ett kärnvapenkrig som var starkt under åttiotalet.

– Men ganska snart ledde det till att jag började intressera mig för grundorsakerna till krig och konflikter. Vi arbetade även mycket med att ta fram siffror kring vad krig faktiskt kostade i praktiken. Jag fick möjlighet att komma in i frågeställningar kring jämställdhet jag redan hade stor erfarenhet av.

Harriet Otterloo var då en profil inom organisationen. Hon höll i kongressen och en artistgala i anslutning till den. Hon blev även vald till internationell kassör. Samtidigt studerade hon till läkare och hade fyra egna barn, så hon behövde hjälp. Kirsti blev hennes ersättare.

– I och med det blev jag även rådgivare för det internationella arbetet för Women's International league for peace and freedom (WILPF). Och jag fick åka på möten över hela världen, arbeta nära generalsekreteraren och satt med i arbetsutskottet.

Genusbudget i USA

Kirsti Kolthoff åkte tillsammans med Harriet Otterloo på en turnéresa till USA 1984. Där besökte de arton stater, höll föredrag om fredsfrågor och hur man skulle kunna lägga de enorma summor som lades på krig och kärnvapen, på andra områden.

– Vi kallade det en kvinnobudget, i dag heter det genusbudget. Jag var projektledare och vi arbetade fram hur man kunde använda pengarna istället. Det gav oerhört mycket att möta alla dessa människor och kvinnor. Både i USA, men också på andra platser dit vi reste, som till exempel Sri Lanka, Bolivia och Costa Rica.

Kirsti Kolthoff arbetade även som koordinator för de libanesiska, israeliska och palestinska sektionerna inom WILPF. Genom samtal, diskussioner och möten kunde de komma överens i viktiga freds- och policyfrågor. Ett råd som hon gett sig själv är att alltid lyssna. Men lyssna handlar även om att ge sig tid att verkligen förstå den andra parten även om man inte håller med.

– Att lyssna är också ett förhållningssätt som handlar om att visa respekt och kärlek till den man talar med. Det är först då man kan få till en bra dialog.

Ronald Reagan var president i USA under denna tid och Kirsti berättar att även om han inte visade det lika tydligt som Donald Trump var hans åsikter inte långt från den nuvarande presidentens syn på hot om krig. WILPFs fredsarbete var kontroversiellt och det var aktiva kvinnor på gräsrotsnivå som gjorde mycket i det tysta. En stor drivkraft för Kirsti blev alla dessa kvinnor som gav så mycket inspiration och kraft. Hon fick tillsammans med andra kvinnor inom freds rörelsen möjlighet att lyfta frågor inom FN-organet som på den här tiden var väldigt mansdominerat.

– Tack vare WILPF bildades också organisationen ICAN (International campaign to abolish nuclear weapons). De fick ju Nobels fredspris förra året. Då blir det väldigt tydligt att den tid man lägger ner på fredsfrågorna har betydelse, säger Kirsti Kolthoff.

På frågan hur freds rörelsen har förändrats under hennes tid menar Kirsti att den blivit mer professionaliserad.

– Det är något vi ville bli, vi kämpade för att få resurser. Det har möjliggjort att många i dag kan anställa personal och ha ett kansli med expertis. Det behövs professionalism, men det medför även en risk att det blir centraliserat på bekostnad av det mer aktivistiska.

Från krigets Finland

Kirsti berättar om hur hennes start i livet har präglats många av de livsval som hon gjort. Om hur hon som en liten arton månaders flicka kom till Sverige som krigsbarn från Åbo i Finland. Hur familjen i Ystad som hon kom till blev hennes familj efter adoption. Hur hennes finska ensamstående mamma Maire känt sig tvungen att skicka iväg sin lilla dotter efter att hennes dagis utsatts för bombningar. Kontakten med sin biologiska mamma har hon haft kvar och Kirsti Kolthoff berättar att hon alltid känt kärlek till båda sina mammor.

– Min biologiska mamma flyttade till Sverige så småningom. Vi hade inte kontakt under många år, men när jag mötte henne visade det sig att även hon var engagerad i fackföreningen och hade utvecklat prick samma typ av stickningar som jag själv höll på med, ler Kirsti.

Hon berättar att hennes svenska mamma var engagerad politiskt och var en känd profil i Ystad med ett brett samhällsengagemang.

– Samtidigt har alltid vetskapen funnits där att det var kriget som avgjorde att jag sändes iväg. Att min finska mor Maire tvingades ta ett beslut man inte önskar någon.

Hon hoppas att vi om tio år kommer ha större förståelse för olikheter i samhället, inte minst för människor som kommit till vårt land för att de behövt fly från krig och elände. Kirsti har

själv haft en ensamkommande pojke från Afghanistan boende hos sig. Efter två år i Sverige blev han utvisad. Det är en fråga som berör henne starkt.

– De flyktingar som kommer hit behövs i vårt samhälle och jag önskar att medkänslan för deras situation väcks i större utsträckning och att de får en tydlig plats här, säger hon med eftertryck.

Miljö och fred i vår tid

En viktig fråga i vår tid tycker Kirsti Kolthoff är att koppla ihop militarismen med miljöfrågorna och hon är även engagerad i organisationen Östersjöfred – Women's Baltic peacebuilding initiative, som vill främja samförstånd mellan länderna runt Östersjön, både för fredliga relationer och större miljöhänsyn.

– Media ger information om att ökad militärt stöd skulle öka vår säkerhet. Men istället behöver vi öka säkerheten genom att minska militarismen och öka kunskapen om hur vi kan hantera konflikter och våld och hur vi kan rädda miljön. Det är den feministiska lösningen. Globalt är det fler kvinnor som dör i samband med barnafödande än män som dör i krig, påpekar hon.

Nyligen höll hon en föreläsning i Uppsala om sina erfarenheter av fredsarbete, arbetet mot kärnvapen och en jämställd värld. Det var organisationen Östersjöfred som höll i det och även andra kända fredsprofiler har lyfts, bland annat Kaj Fölster, Alva Myrdals dotter.

– Det är viktigt att lyfta alla de berättelser och erfarenheter som fredskvinnor i den äldre generationen bär på. Dessa kvinnors livsgärning är en del av vårt kulturarv och kan tjäna till att inspirera fler kvinnor och män till engagemang och att våga och få kraft att gå i motvind.

Aktuell med (bland annat):

- Aktiv i kampanjen att Sverige ska skriva under FN-konventionen för förbud av kärnvapen som kommunikatör i Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet, IKFF, Uppsala.
- Slutföra projektet Kvinnoperspektiv på slutförvaret av kärnavfall i Forsmark som projektledare i Sveriges Quinnoråd, Swe Q.

Om Kirsti Kolthoff:

Född: 1942 i Åbo.

Bakgrund: Civilekonom, ombudsman i Göteborg och Stockholm med utbildning och ledarskapsinsatser som specialiteter. Lång bakgrund inom freds – och kvinnorörelsen.

Bor: I Botarsbo, Österbybruk, Östhammars kommun.

Familj: Två söner och två barnbarn.